

Starfsstöð	Heimilisfang	Viðstaddir			
FE-1151	Öxnalækur	Jóel Feyr Jóhannsson Gæðafulltrúi			
Landeldi ehf. - Öxnalæk	810 Hveragerði	Daniel Tiago M. R. Fernandes Stöðvarstjóri			
		Helga Rún Þorsteinsdóttir Fræðslustjóri			
Tilefni	Eftirlit framkvæmt	Dagsetning skýrslu	Tímar við úttekt	Viðbótartímar	Yfirvinna
Reglubundin skoðun	5.6.2025	15.7.2025	10,75	0	0

Skoðuð voru og tekin afstaða til 10 skoðunatriða af 15. Gerðar eru kröfur um úrbætur í 8 skoðunatriðum, þar af 1 Alvarleg frávik og 7 Frávik. Nema annað sé tekið fram þá er veittur frestur til næstu reglubundinnar skoðunar samkvæmt áhættumati. Úrbótum skal lokið eins fljótt og auðið er.

Frestur til úrbóta

Næsta reglubundna skoðun

Alvarlegt frávik	Frávik
5.1.5 Innra eftirlit (rekstrarleyfi>20.tonn)	4.2.1 Yfirlit yfir fiskeldisstöð á landi
	4.3.1 Viðbragðsáætlun vegna stroks
	4.3.2 Búnaður til að endurheimta fisk
	5.1.1 Gæðahandbók sjókvíaeldisstöðva
	5.1.2 Þjálfun starfsfólks (rekstrarleyfi>20.tonn)
	5.1.3 Verklagsreglur (rekstrarleyfi>20.tonn)
	5.1.4 Viðbragðsáætlanir (rekstrarleyfi>20.tonn)

Niðurstaða eftirlits

Eftirlitsmenn Matvælastofnunar, Jónína Guðmundsdóttir og Vigdís Sigurðardóttir, fóru í reglubundið eftirlit hjá First Water í Öxnalæk þann 5. júní 2025.

Gengið var um fiskeldisstöð og eldisker yfirfarin ásamt því að varnir gegn stroki voru skoðaðar. Þá var farið yfir gæðaskjöl og skráningar á skrifstofu fiskeldisstöðvarinnar.

Matvælastofnun kallar eftir tímasettri úrbótaáætlun vegna frávika í eftirlitsskýrslu þessari og mun stofnunin hafa eftirfylgni með frávikum að loknum úrbótum eftirlitsþega.

Athugið að þessi skýrsla tekur til þeirra atriða sem tekið var eftir þann dag sem eftirlitið fór fram sem og fyrirbyggjandi gagna úr öðru opinberu eftirliti. Í samræmi við 13. gr. stjórnisýslulaga nr. 37/1993 **er þér veittur 14 daga frestur** frá dagsetningu þessarar **skýrslu til að koma á framfæri andmælum við innihald hennar. Andmæli berist skriflega** sem bréf til Matvælastofnunar Austurvegi 64, 800 Selfossi eða með tölvupósti á **mast@mast.is**.

Um gjaldtöku fyrir eftirlit og aðra gjaldskylda starfsemi Matvælastofnunar s.s. útgáfu leyfa, vottorða, skráningar o.fl. fer skv. gjaldskrá nr. 590/2024. Krafa birtist í netbanka og reikningur er birtur á Ísland.is.

Starfsstöð

Landeldi ehf. - Öxnalæk
Öxnalækur
810 Hveragerði
Staða: Í gildi
Kennitala: 6504171510

Starfsemi

Frumframleiðsla - Þáttur VI - SS - Seiðastöð - 1

Tengiliðir

Sólveig Dröfn Símonardóttir	7766501	solveig.drofn@landeldi.is	Gæðastjóri
Jóel Freyr Jóhannsson		joel.johannsson@firstwater.is	Gæðafulltrúi
Daniel Tiago M. R. Fernandes		daniel.tiago@firstwater.is	Stöðvarstjóri

4 - Byggingar, búnaður og eldissvæði

4.2 - Landeldi

12 og 19.gr. reglugerðar 540/2020 og skilyrði rekstrarleyfis

4.2.1 Yfirlit yfir fiskeldisstöð á landi

Frávik

Sett inn: 15.07.2025

Ekki er til staðar yfirlit yfir fiskeldisstöð á landi þar sem fram kemur m.a. eldiseiningar, stærð eldiseininga, frárennsli og varnir gegnstroki.

4.3 - Strok

45.gr. og viðauki IV. í reglugerð nr. 540/2020

4.3.1 Viðbragðsáætlun vegna stroks

Frávik

Sett inn: 15.07.2025

Í viðbragðsáætlun um strok vantar að lagfæra röð viðbragða, fyrst á að grípa til aðgerða og svo á að tilkynna strok til viðeigandi aðila.

4.3.2 Búnaður til að endurheimta fisk

Frávik

Sett inn: 15.07.2025

Net voru til staðar en of stórir möskvar í neti til þess að fanga minnsta fiskinn í stöðinni.

5 - Gæðastjórnun og innra eftirlit

5.1 - Skipulag, verklag, viðbragðsáætlanir og innra eftirlit

47. - 50.gr. og viðauki III. í reglugerð nr. 540/2020

5.1.5 Innra eftirlit (rekstrarleyfi>20.tonn)

Alvarlegt frávik

Sett inn: 15.07.2025

Innra eftirlit er framkvæmt og skráð að einhverju leiti en ekki með markvissum hætti. Þá er ekki til staðar verklagsregla um innra eftirlit.

5.1.1 Gæðahandbók sjókvíaeldisstöðva

Frávik

Sett inn: 15.07.2025

Ekki hefur verið haldinn árlegur fundur með öllum starfsmönnum fiskeldisstöðvarinnar þar sem farið er yfir innihald gæðahandbókar og breytingar kynntar auk nýrra áherslna sem gerðar hafa verið.

5.1.2 Þjálfun starfsfólks (rekstrarleyfi>20.tonn)

Frávik

Sett inn: 15.07.2025

Ekki liggur fyrir að allir starfsmenn hafi fengið þjálfun í að hindra strok og virkja viðbragðsáætlun og tryggja velferð eldisdýra.

5.1.3 Verklagsreglur (rekstrarleyfi>20.tonn)

Frávik

Sett inn: 15.07.2025

Verklagsreglur eru ýmist á íslensku eða ensku. Stjórnsýslumálið er íslenska og fer Matvælastofnun fram á að öll gögn gæðahandbókar séu á íslensku en jafnframt þýdd á tungumál sem starfsmenn fiskeldisstöðvar skilja í þeim tilfellum þar sem starfsmenn skilja ekki íslensku.

Í verklagsreglurnar flokkun seiða í stöð og bólusetningar vantar dagsetningu á því hvenær gæðaskjalið var gert eða uppfært.

Í verklagsreglur um flokkun seiða í stöð og flutning á fisk vantar viðbragð ef eitthvað fer úrskeiðis, t.d. ef barki rofnar.

5.1.4 Viðbragðsáætlanir (rekstrarleyfi>20.tonn)

Frávik

Sett inn: 15.07.2025

Viðbragðsáætlanir eru ýmist á íslensku eða ensku. Stjórnsýslumálið er íslenska og fer Matvælastofnun fram á að öll gögn gæðahandbókar séu á íslensku en jafnframt þýdd á tungumál sem starfsmenn fiskeldisstöðvar skilja í þeim tilfellum þar sem starfsmenn skilja ekki íslensku.

Í viðbragðsáætlun um tímabundna og varanlega rekstrarstöðvun vantar hvað skal gera við eldisfiskinn komi til stöðvunar, t.d. vegna fóðrunar og umhirðu fisksins.

Eftirfarandi skoðunatriði voru skoðuð og reyndust í lagi

2.1.1 Rekstrarleyfi

4.2.2 Eldisbúnaður og fiskheldni

Jónína Guðmundsdóttir
jonina.gudmundsdottir@mast.is
Séfræðingur í fiskeldi
5304800

Lagagrunnur eftirlits

Eftirlit með fiskeldi er samkvæmt lögum nr. 71/2008 um fiskeldi. Löggjöfin fjallar um eftirlit og leyfisveitingar rekstrarleyfa til fiskeldis. Nánari ákvæði hafa verið sett fram í reglugerð nr. 540/2020 um fiskeldi.

Markmið laga um fiskeldi er að skapa skilyrði til uppbyggingar fiskeldis og efla þannig atvinnulíf og byggð í landinu, stuðla að ábyrgu fiskeldi og tryggja verndun villtra nytjastofna. Skal í því skyni leitast við að tryggja gæði framleiðslunnar, koma í veg fyrir hugsanleg spjöll á villtum nytjastofnum og lífríki þeirra og tryggja hagsmunum þeirra sem nýta slíka stofna. Til að ná því markmiði skal tryggt að eldisbúnaður og framkvæmd í sjókvíaelði standist ströngustu staðla sem gerðir eru fyrir fiskeldismannvirki í sjó.

Athugasemdir geta fengið þrenns konar vægi skv. eftirfarandi:

LS = Lagfært á staðnum:

Þegar gerð er athugasemd við starfsemi sem víkur frá ákvæðum laga eða reglugerða, sem hægt er að lagfæra á meðan skoðun fer fram eða tilvíkið það lítilfjórlegt að það verður augljóslega lagfært strax að lokinni skoðun.

F = Frávik:

Þegar gerð er athugasemd við starfsemi sem víkur frá ákvæðum laga eða reglugerða. Skoðunarmaður metur umfang og alvarleika athugasemdar og metur frest til úrbóta út frá gefnum forsendum.

A = Alvarlegt frávik:

Þegar gerð er athugasemd við starfsemi sem víkur alvarlega frá ákvæðum laga, reglugerða, rekstrarleyfis eða þegar augljós hættu á slysasleppingu er fyrir hendi. Úrbótum skal ljúka að hámarki innan 7 virkra daga, en ef athugasemdin gefur tilefni til, er gripið til þvingunarúrræða strax. Athugasemdin krefst að jafnaði skjótrar eftirfylgni.

Eftirfylgni-, þvingunaraðgerðir:

Ef athugasemd sem fékk LS eða sambærileg er aftur til staðar í næstu skoðun, fær athugasemdin dæminguna F. Verklag eftirlitsmanna MAST er sem hér segir, þegar úrbætur eru ekki gerðar innan tilskilinnna fresta.

Athugasemd með F dæmingu.

- Heimsókn 1 – reglubundin: Úrbótum skal ljúka fyrir tilskilinn frest sem fram kemur í skoðunarskýrslu. Frestur til úrbóta er að hámarki 3 mánuðir, nema að um verulega umfangsmiklar framkvæmdir sé að ræða.
- Heimsókn 2 – eftirfylgni: Veita má viðbótarfrest til úrbóta til skamms tíma, þó að hámarki 1 mánuð. Skoðunaratriði fær enn dóminn F en jafnframt er dæmt A í skoðunaratriði 6.1. Skoðunarmaður bendir stjórnanda/ábyrgðarmanni á að þvingunarúrræðum verði beitt verði úrbótum ekki sinnt (VII. Kafli - lög nr. 71/2008)
- Heimsókn 3 – eftirfylgni: Skoðunaratriði fær dóminn F en dæmt er A í 6.1. Veittur er frestur lengst til 7 daga, andmælaréttur er veittur á vettvangi. Eftir það fær stjórnarsýslusvið MAST skoðunarskýrsluna og þvingunar-efitirfylgni (VRF-022) tekur við.

Athugasemd með A-dæmingu.

- Heimsókn 1 – reglubundin: Veittur frestur til úrbóta er lengstur 7 dagar, eða ef við á, fær stjórnarsýslusvið MAST skoðunarskýrsluna og verkferill við beitingu þvingunarúrræða tekur við (VRF-022). Skoðunarmaður bendir stjórnanda/ábyrgðarmanni á að þvingunarúrræðum verði beitt verði úrbótum ekki sinnt (VII. Kafli – lög nr. 71/2008). Andmælaréttur er veittur á vettvangi.
- Heimsókn 2 – eftirfylgni: Skoðunaratriði fær dóminn A og jafnframt er dæmt A í skoðunaratriði 6.1. Stjórnarsýslusvið MAST fær skoðunarskýrsluna og verkferill við beitingu þvingunarúrræða tekur við (VRF-022). Stjórnarsýslusvið MAST fylgir eftir skoðunarskýrslu vegna endurkomu og sem inniheldur dóminn A í 6.1. Stjórnarsýslusviðið stýrir framkvæmd þvingunar. Stjórnanda er kynnt ákvörðun um þvingunaraðgerðir. Mál sem komast á þetta stig fá síðan lögformlega meðhöndlun hjá MAST. [VRF-022]

Þvingunaraðgerðir geta t.d. verið:

- Dagsektir
- Úrbætur á kostnað rekstrarleyfishafa
- Afturköllun rekstrarleyfis